

Oto Reisinger –biografija

Oto Reisinger rođen je 4. listopada u Rankovcima (Prekmurje, Slovenija). U Zagrebu živi od najranijeg djetinjstva gdje pohađa osnovnu i srednju školu te diplomira arhitekturu. Još kao srednjoškolac od 1944. godine, u partizanima, počinje crtati karikature. Od 1945. godine počinje objavljivati karikature u Narodnom sportu, a od 1946. u Studentskome listu i Kerempuhu. Za Vjesnik radi od 1950. do 1986. godine kad odlazi u mirovinu ali nastavlja svakodnevno crtati karikature. Osim u brojnim domaćim novinama i časopisima (Vus, Arena, Start), bio je višegodišnji suradnik njemačkog Quicka, nizozemske Panorame i švicarskoga Nebelspaltera. Objavio je više knjiga karikatura za domaće i inozemne izdavače. Njegova serija od pet stripova o Štefeku stekla je iznimnu popularnost i nedavno doživjela svoje treće izdanje. Reisinger je također autor plakata, razglednica, kalendara te ilustracija za novine i knjige. Priredio je više od dvadeset samostalnih izložbi te sudjelovao na mnogim skupnim izložbama. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja za karikature u Hrvatskoj, na području nekadašnje Jugoslavije te na brojnim tematskim natjecanjima za karikaturu u svijetu te nagrada za životno djelo. U rujnu 2008. priređena je velika retrospektivna izložba Reisingerova stvaralaštva u galeriji Klovičevi dvori u Zagrebu koja je pružila cjelokupan uvid u njegovo stvaralaštvo.

Prolazno i neprolazno

Prošlo je već 65 godina od prvih objavljenih karikatura Ota Reisingera. Ipak, i u visokoj životnoj dobi on neumorno crta iz dana u dan, prati zbivanja u tiskanom i elektronskim medijima. Svijet se oko njega bjesomučno mijenja, no Reisinger prepoznaje i komentira situacije koje su uvijek aktualne, kao što zna da postoje suvremeni događaji koji se mogu duhovito komentirati iz takve perspektive da će i nakon dugo vremena zadržati duhoviti karakter. To nije jednostavno postići, jer mnoge karikature zbog svoje povezanosti sa svakodnevnim događajima nakon nekog vremena novim čitateljima postaju nezanimljive. Ako je nakon dužeg vremena događaj na koji se odnosi karikatura zaboravljen tada čak i smisao karikature postaje nerazumljiv. Iz dana u dan, Reisinger doista uspijeva održavati i kvalitetu crteža i duhoviti karakter situacija čiji protagonisti su njegovi najpopularniji likovi Pero i Klara ili tipizirani likovi građana koji posve sigurno svakog mogu podsjetiti na bliže ili dalje susjede.

Nakon objavljivanja u novinama, svakih nekoliko dana, Oto Reisinger u velike kutije arhivira karikature. Kad se “zaroni” u te kutije, među stotinama crteža zanimljivo je pronalaziti one koji odolijevaju vremenu, one koji zadržavaju svoju aktualnost. Izdvajajući takve crteže lako je primijetiti i to da su teme tih crteža proizašle iz lokalne, zagrebačke sredine, ali da su situacije o kojima je riječ razumljive ne samo u susjednoj nam Sloveniji nego i globalno.

Jasno da je jedna od čestih Reisingerovih tema u posljednje dvije godine i ekonomska kriza. Suvremena ekonomija s izrazito gramzljivim licem stvorila je ekonomske predatore, male tajkune kojima je korupcija jedna od glavnih poluga poslovanja, a takve likove Reisinger promatra s “velikim suosjećanjem” kad pate zbog svojih propalih poslova i kad su u svojoj bijedi najsmješniji. Prosječni građanin (kojeg nikad nismo susreli), često je prisiljen štedjeti, a u vrijeme ekonomske recesije to postaje nužnost ne samo za tzv. prosječnog građanina, nego i za sirotinju pa čak i za vlasnike većih tvrtki. U toj nuždi da se spoji kraj s krajem, Reisinger vidi niz smiješnih situacija koje su svima tako bliske, ali ih nikad

nismo formulirali na duhovit način. I to je taj kratki trenutak kad nas Reisinger podsjeća da smo previše zaokupljeni brigama da bismo vidjeli da život ima toliko duhovitih elemenata i onda kad nam sve ne ide od ruke. To je trenutak kad humor ima izvrsno antistresno i prosvjetljujuće djelovanje.

Na valu podivljalog kapitalizma, građevinski poduzetnici i arhitekti protagonisti su nepresušne Reisingerove teme: suvremene izgradnje i urbanizma. Možemo reći da Reisinger kao diplomirani arhitekt iznimno dobro poznaje psihološki profil naručitelja građevina iz građevinskih lobija i arhitekata, kao i besmisleni pohlepu za maksimalnim iskorištavanjem urbanoga prostora, tema koju sagledava iz nevjerojatno velikog broja različitih aspekata. Vječna tema turizma dobila je svoj suvremeni odraz u seoskom i “recesijskom turizmu”, odnosno ljetovanju i zimovanju kod kuće. S druge strane, na moru, osim gostiju i hotelijeri se prilagođavaju krizi te se i jedni i drugi ponašaju krajnje neobično i smiješno u težnji da “prežive” ljetne mjeseca. Generacijski jaz između očeva i sinova još je jedna uvijek aktualna tema, a Reisinger bilježi nove situacije, vezane uz nove generacije iznimno razmažene djece prebogatih roditelja. Osim spomenutih, Reisinger ima još čitav niz tema koje svakodnevno obrađuje.

Izniman dar zapažanja, poznavanje psihe i sposobnost uživanja u karakter pojedinca iznimna je Reisingerova kvaliteta. Kad bismo na ulici tražili nekog tko bi trebao predstavljati prosječnog čovjeka ne bi ga bilo moguće pronaći jer je svaki čovjek toliko posebno biće s posebnim karakteristikama da nikako ne može biti prosječan. No prosječnog čovjeka je moguće zamisliti i nacrtati. I upravo takav čovjek u svojoj punoći živi u Reisingerovim crtežima. To je lik koji nije nitko od nas, a svi u njemu prepoznajemo dio sebe i dijelimo sličnu sudbinu. Ponekad, to je naše drugo lice, ono koje nije zabrinuto, potišteno i depresivno zbog nerješivih problema, to je ono vedro lice koje se smijehom bori protiv besmisla, to je ona vedra strana koja u svakom trenutku voli život onakav kakva nam je dan, jedinstven i neponovljiv. To toliko jednostavno i istodobno beskrajno složeno otkriće koje je sažeto u nekoliko linija, u nacrtanom identitetu nepostojećega prosječnog čovjeka, predstavlja neponovljivo i jedinstveno Reisingerovo životno djelo.

Zagreb, travanj 2010.

Frano Dulibić

Frano Dulibić, autor izložbe:

Frano Dulibić, rođen u Zagrebu, završio je osnovnu školu i klasičnu gimnaziju te diplomirao povijest umjetnosti i etnologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje je magistrirao i doktorirao. Od 1993. godine radi na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Od iste godine kao vanjski suradnik predaje i na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Bavi se istraživanjima hrvatskoga slikarstva prve polovice 20. stoljeća, povijesću karikature i ilustracije u Hrvatskoj te odnosima slikarstva i karikature, stripa, fotografije i drugih medija. Objavljuje stručne i znanstvene radove, sudjeluje na znanstvenim skupovima i priređuje izložbe. Krajem 2009. godine objavio je knjigu Povijest karikature u Hrvatskoj do 1940. godine (Leykam international). Aktivan je u akcijama za zaštitu hrvatske kulturne baštine.

Slovenski dom
Masarykova 13, 10000 Zagreb
Tel: 01 48 55 171
e-mail: slovenski-dom@zg.t-com.hr

Zgibanko pripravil: Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Zagreb.
Prospekt priremilo: Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba

- GORE GLAVU, MOMCI! UPRAVO SAM ČUO DIVNU VIJEST, JAPAN VEĆ IZLAZI IZ RECESIJE!

- ČUPANJE ZUBA BILOJE NEUSPOREDIVO MANJE BOLNO OD PLAĆANJA ZAHVATA

- OBZIROM NA KRIZU, OBEĆANI USKRŠNJI IZLET U ŠPANJOLSKU MORAO SAM REPROGRAMIRATI U POPODNEVNI IZLET U ŠPANSKO!

Oto Reisinger – biografija

Oto Reisinger je bil rojen 4. oktobra 1927 v Rankovcih (Prekmurje, Slovenija). Od zgodnjega otroštva je živel v Zagrebu, kjer je obiskoval osnovno ter srednjo šolo in diplomiral arhitekturo. Že kot srednješolec je leta 1944 pri partizanih začel risati karikature. Leta 1945 je začel objavljati karikature v »Narodnom sportu«, leta 1946 pa v »Studentskom listu« in »Kerempuhu«. Za Vjesnik je delal od leta 1950 do leta 1986, ko se je upokojil, vendar je vsakodnevno nadaljeval z risanjem karikatur. Bil je dolgoletni sodelavec številnih domačih časopisov in revij (Vus, Arena, Start) ter nemškega Quicka, nizozemske Panorame in švicarskega Nebelspalterja. Objavil je več knjig karikatur za domače in tuje založnike. Njegova serija petih stripov o Štefeku, ki je bila izjemno popularna, je nedavno doživela svojo tretjo izdajo. Reisinger je tudi avtor plakatov, razglednic, kalendarjev in ilustrator za časopise in knjige. Pripravil je več kot dvajset samostojnih razstav in sodeloval pri večjem številu skupnih razstav. Je dobitnik številnih nagrad in priznanj za karikature na Hrvaškem, na področju nekdanje Jugoslavije, na številnih svetovnih tematskih natečajih za karikature ter nagrad za življenjsko delo. Septembra 2008 je bila v Galeriji Klovičevi dvori v Zagrebu prirejena velika retrospektivna razstava Reisingerjevega ustvarjanja, ki je podala celoten vpogled v njegovo ustvarjalnost.

Minljivo in neminljivo

Čeprav je od njegovih prvih objavljenih karikatur minilo že več kot 65 let, Oto Reisinger tudi v visoki življenjski starosti iz dneva v dan neutrudno riše ter sledi dogajanju v tiskanih medijih in na televizijskem programu. Medtem ko se svet okoli njega silovito spreminja, Reisinger prepoznava in komentira situacije, ki so zmeraj aktualne in ve, da lahko nekatera sodobna dogajanja duhovito komentira iz takšne perspektive, da bodo tudi v prihodnjih letih ohranila duhovit značaj. To doseči ni preprosto, saj številne karikature zaradi svoje povezanosti s trenutnimi dogodki za nove bralce sčasoma postanejo nezanimive. In če se po daljšem času dogodek, na katerem temelji karikatura, pozabi, tudi smisel karikature postane nerazumljiv. Reisingerju vedno znova uspe ohraniti tako kakovost risbe kot duhovit značaj situacij, katerih protagonista sta njegova najpopularnejša lika Pero in Klara ali tipizirani liki ljudi, v katerih lahko vsak prepozna svoje bližnje ali daljne sosede.

Po objavljanju karikatur v časopisih vsakih nekaj dni, jih Oto Reisinger arhivira v velike škatle. Ko se "potopi" v te škatle, je med stotinami risb zanimivo ponovno najti tiste, ki kljubujejo času, tiste, ki so še vedno aktualne. Na teh risbah najprej opazimo to, da je avtor tematiko zanje črpal iz lokalne, zagrebške sredine, vendar so orisane situacije razumljive ne samo v sosednji Sloveniji, ampak pogosto tudi globalno.

Ni presenetljivo, da je pogosta Reisingerjeva tematika v zadnjih dveh letih tudi ekonomska kriza. Sodobna ekonomija je s svojo izrazito lakomnostjo ustvarila ekonomske grabežljivce, majhne tajkune, za katere je korupcija eden glavnih načinov poslovanja, takšne like pa Reisinger opazuje z "velikim sočutjem", ko trpijo zaradi svojih neuspešnih poslov, in ko so v svoji bedi najbolj smešni. Povprečen državljan (ki ga nikoli nismo srečali), je pogosto prisiljen varčevati, vendar pa v času ekonomske recesije to postaja potreba ne samo za t.i. povprečnega državljana, ampak tudi za reveže in celo za lastnike večjih podjetij. V tej potrebi shajanja iz meseca v mesec, vidi Reisinger niz smešnih situacij, ki so nam vsem tako blizu, a jih nikoli nismo formulirali na duhovit način. In prav to je ta kratki trenutek, ko nas Reisinger spomni, da se preveč ukvarjamo s skrbmi in ne vidimo,

da ima življenje nešteto duhovitih elementov tudi takrat, ko nam ne gre vse kot po maslu. To je trenutek, ko humor deluje prosti stresno in prosvetljevalno.

Na valu podivjanega kapitalizma so gradbeni podjetniki in arhitekti protagonisti neusahljivih Reisingerjevih tem: sodobne gradnje in urbanizma. Lahko rečemo, da Reisinger kot diplomirani arhitekt odlično pozna tako psihološki profil naročnika zgradbe iz gradbenih lobjev in arhitektov kot tudi nesmiselni pohlep po maksimalnem izkoriščanju urbanega prostora, teme, ki jih opazuje iz neverjetno velikega števila različnih vidikov. Večna tema turizem je dobila svoj sodobni izraz v kmečkem in "recesijskem turizmu", oziroma preživljanju poletnih in zimskih počitnic doma. Po drugi strani pa se na morju poleg gostov tudi hotelirji prilagajajo krizi in se oboji obnašajo skrajno nenavadno in smešno s težnjo, da "preživijo" poletne mesece. Generacijski prepad med očeti in sinovi je še ena večno aktualna tema in Reisinger beleži nove situacije, ki so povezane z novimi generacijami zelo razvajenih otrok preveč bogatih staršev. Poleg že omenjenih ima Reisinger še celo paletu tem, ki jih vsakodnevno obravnava.

Izjemna nadarjenost za opazovanje, poznavanje psihe in sposobnost vživljanja v značaj posameznika so Reisingerjeve velike odlike. Če bi na ulici iskali nekoga, ki bi predstavljal povprečnega človeka, ga ne bi uspeli najti, saj je vsak človek tako posebno bitje s posebnimi značilnostmi, da nikakor ne more biti povprečen. Vendar si povprečnega človeka lahko zamislimo in narišemo. In prav takšen človek v svoji polnosti živi v Reisingerjevih risbah. Takšen lik ni nihče od nas, a prav vsi v njem prepoznamo del sebe in delimo podobno usodo. Včasih je to naš drugi obraz, tisti, ki ni zaskrbljen, potrt in depresiven zaradi nerešljivih težav, to je naš vesel obraz, ki se s smehom bori proti nesmislu, to je tista vedra stran, ki je v vsakem trenutku zaljubljena v življenje kakršno nam je dano, edinstveno in neponovljivo. To tako preprosto in istočasno neskončno zapleteno odkritje, ki je povzeto v nekoliko linijah, v narisani identiteti neobstoječega povprečnega človeka, predstavlja neponovljivo in edinstveno Reisingerjevo življenjsko delo.

Zagreb, april 2010
Frano Dulibić

Frano Dulibić, avtor razstave:

Frano Dulibić je bil rojen v Zagrebu, kjer je končal osnovno šolo in Klasično gimnazijo. Na Filozofski fakulteti v Zagrebu je diplomiral zgodovino umetnosti in etnologijo, magistriral in doktoriral. Od leta 1993 je zaposlen na Oddelku za zgodovino in umetnost Filozofske fakultete v Zagrebu. Od istega leta kot zunanji sodelavec predava tudi na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu. Ukvarja se z raziskovanjem hrvaškega slikarstva prve polovice 20. stoletja, z zgodovino karikature in ilustracije na Hrvaškem ter razmerjem med slikarstvom in karikaturjo, stripom, fotografijo in drugimi mediji. Objavlja strokovna in znanstvena dela, sodeluje na znanstvenih srečanjih in prireja razstave. Ob koncu leta 2009 je objavil knjigo »Povijest karikature u Hrvatskoj do 1940. godine« (Leykam international). Aktiven je v akcijah za zaščito hrvaške kulturne dediščine.

 Slovenski dom
Masarykova 13, 10000 Zagreb
Tel: 01 48 55 171
e-mail: slovenski-dom@zg.t-com.hr

Zgibanko pripravil: Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Zagreb.
Prospekt priremilo: Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba

Oto Reisinger

Razstava karikatur / Izložba karikatura

Slovenski dom

Masarykova 13/1, Zagreb

28. 4. - 28. 5. 2010

Avtor razstave / Autor izložbe

Frano Dulibić

